Gori), karikaturist, on teotsenud karikaturistina 1920—38 ajalehe „Vaba Maa“ ja a-st 1922 ka o./ü. „Vaba Maa“ teiste ajalehtede toimetustes, on a-st 1938 „Rahvalehe“ toimetuse liige. A. tegi a-il 1925 ja 1930 huvimatkad Itaaliasse ning võttis oma töödega osa 1930. a. Nordische Gesellschaft'i korraldatud karikatuuride näitusest mitmes linnas Saksamaal ja Austrias, 1933. a. Liljevalch'i kunstisalongi korraldatud näitusest Stokholmis, samuti eesti kunsti ülevaatenäitusest 1929—30 Pariisis, Saksamaal ja Kopenhaagenis. Imesteldava virkuse ja värskusega on ta teinud kaastööd karikatuuride, sarjide, illustratsioonide ja ajaviitekirjutiste näol paljudele perioodilistele väljaannetele kodumaal kui ka Soomes („Tuulispää“), Rootsis („Allers“ ja „Söndagsnisse-Strix“) ja Prantsusmaal („Le Rire“).

Isikl. kogutud andmed. *V. Em.*

* **AGRICOLA, Kristian,** piiskop, sünd. 11. XII 1550 Turus.

Kansallinen elämäkerrasto I (1927).

AHRENS, vt. **ARENS.**

AIDAS, Juhan, botaanikaharrastaja, sünd. 30. I 1867 vkj. Viljandimaal V.-Tänassilmas talurentniku pojana, lõpetanud 1889 Tartu õpetajateseminari, oli õpetajaks mitmel pool kodumaal ja a-st 1897 kontoriametnikuks Tallinnas; surn. 23. VII 1911 vkj. Viljandi v. — Huvitatud kodumaa taimestikust, oli ta E. Niclasen'il (vt. *Suppl.*) abiks „Kodumaa õiskasvude“ käsikirja koostamisel, eriti keelelisel alal. A-e kogutud herbaarium kuulub Eesti Üliõpilaste Seltsile ning on hoiul Tartu ülikooli botaanikamuuseumis.

G. Vilberg, J. A. botaanikuna („Loodusevaatleja“ 1931, lk. 190—194); Viljandi Maakoguduse õpetajalt J. Lattik'ult jm. saadud andmed. *K. E.*

* **AINT, Adam (Adolf),** ajakirjanik, rändas viimaseil eluaastail Venemaal ja peatus kevadest 1898 Lõuna-Venemaal eesti asunduses Estonskajas, kus suri 12. XII 1898 vkj. — A-i käest 1881 omandatud ajalehte „Tartu Eesti Seitung“ andis J. Järv (vt.) välja esialgu sama nime all Tartus ja „Virulase“ nime all juunist 1882 Tallinnas.

„Linda“ 1899, nr. 2, lk. 31. *T.*

AKBERG, Arnold, maalikunstnik, sünd. 23. I 1894 vkj. Virumaal Aaspere v. rätsepa pojana, õppis Aaspere vallakoolis ja Liiguste ministeeriumikoolis 1903—10 ning Rakvere seminaris 1913—17, kus omandas õpetaja kutse. A. on toiminud 1918—20 Aaspere algkooli juhatajana, 1920—32 Tallinna IV algkooli ja a-st 1932 Tallinna XXI algkooli õpetajana. — Kunstilise hariduse on A. omandanud iseõppimise teel. Ta oli a-st 1922 Eesti Kujutavate Kunstnikkude Keskühingu liige, a-st 1924 kuni viimase ajani Eesti Kunstnikkude Rühma liige, a-l 1927 Kujutavate Kunstide Sihtkapitali valitsuse ja juhatuse liige. A. on järjekindlamaid ja andekamaid kubistliku suuna esindajaid Eesti kunstis. Ta töile on iseloomulik kahvatu ja diskreetne toonidekäsitlus.

Isikl. kogutud andmed. *V. V.*

* **AKEL, Friedrich Karl,** poliitikategelane ja diplomaat, oli 1926—27 välisminister J. Teemant'i kabinetis, 1928—34 saadik Stokholmis, pärast seda saadik Berliinis ja 1936—38 välisminister K. Päts'i (vt. neid ka *Suppl.*) valitsuses. A. oli III Riigikogu liige kristliku rahvaerakonna rühmas, 1937 Rahvuskoja II koja liige ja on a-st 1938 Riiginõukogu liige. A-il 1927—32 oli ta Eesti esindajaks rahvusvahelises olümpiakomitees. *T.*

AKEN, Johann, maalikunstnik Tallinnas XVII s., on saanud kunstilise hariduse tõenäoselt Madalmail. Abiellunud 1631 Danzigis, töötas ta hiljemini Lüübekis ja oli 1662 Tallinnas. Ta maalis raeliikmete Heinrich Baade ja Constans Korbmacher'i algatusel 1667 kaheksa suurt lünettpilti Tallinna raesaalile: Heroodias Ristija Johannese peaga, Simson ja Deliila, Susanna kohtu ees, Kristus ja naine-abielurikkuja, Saalomoni kohtumõistmine, Kristus Pilaatuse ees, Seeba kuninganna Saalomoni ees ja Kristus maksurahaga. Neist teoseist seisab osa kompositsioonilt ja käsitluselt väga lähedal Rembrandt'i ja Rubens'i loomingule ning näib ilmne olevat, et A. nende loomisel on mõnel määral kasutanud Rembrandt'i oforte ja Rubens'i teoste graafilisi jäljendeid. Üks maalidest — Seeba kuninganna Saalomoni ees — osutab aga ka sõltuvust Itaalia (Veneetsia) koolist, ent J. Strzygowski väite järgi Paris Bordone'st. A-i teosed kuuluvad parimate hulka, mis Eestis on säilinud Rootsi ajast.

E. v. Nottbeck u. W. Neumann, Geschichte und Kunstdenkmäler der Stadt Reval II (1904), lk. 189 jj.;

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 6